

Шевчук Вадим

*Учитель вищої категорії. Старший вчитель
Гімназія «Киево-Могилянський колегіум»
Працівник відділу національного та військово-
патріотичного виховання. Інструктор гри «Сокіл» («Джура»)
Київський центр дитячо-юнацького туризму, краєзнавства
та військово-патріотичного виховання
(м. Київ, Україна)*

**СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА ОСВІТА
ТА КОЗАЦЬКЕ ВИХОВАННЯ**

У червні 2022 р. Міністерство освіти і науки України опублікувало оновлений наказ «Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти» [1, с. 49–50]. Зокрема, у Концепції наголошується, що в період війни, яку російська федерація розв'язала і веде проти України, виникає нагальна необхідність переосмислення зробленого та здійснення системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання дітей і молоді.

Складовою частиною національно-патріотичного виховання, яка в часи воєнної загрози набуває пріоритетного значення, є військово-патріотичне виховання. У концепції наголошується, що робота з військово-патріотичного виховання має проводитися комплексно, спільними зусиллями органів державної влади й місцевого самоврядування, а також закладів освіти, сім'ї, громадських об'єднань та благодійних організацій, Збройних Сил України, інших силових структур. Співпраця з окремими підрозділами ЗСУ, Національної поліції та Міністерством надзвичайних ситуацій дуже важлива. Їхня участь у виховному процесі якісно підсилить набуття дітьми певних навичок.

Одним із вдалих прикладів упровадження військово-патріотичного виховання в системі освіти є реалізація положен-

ня про Всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» («Джура»). У ході формування цієї гри використано українські військово-патріотичні традиції, серед яких ключову роль відіграли козацькі. Свідченням визнання вагомості козацької спадщини для виховання сучасної української молоді є й використання назви «Джура». Гра «Сокіл» («Джура») проводиться як підсумок гурткової роботи, яка триває цілий рік. Для проведення гурткової роботи «Сокіл» («Джура») розроблені програми для різних вікових груп [3].

Головні проблеми, з якими стикаються інструктори цієї гри:

- підготовка виховників, фахівців для проведення занять із молоддю;
- матеріальне забезпечення гурткової роботи;
- умови проведення занять під час воєнного стану.

Сьогодні, на жаль, немає конкретних рекомендацій від Міністерства освіти та науки про початок і формат проведення виховної роботи в освітніх закладах. Залишається проблемою формальність організування національно-патріотичного виховання. Деякі заходи проводяться для звіту, а не на результат. Важливою є постійна робота протягом усього року, а не під конкретну дату.

Наголосимо, що існують розроблені плани, програми, рекомендації щодо проведення заходів і забезпечення навчального процесу з національно-патріотичного, військово-патріотичного виховання. Організовані курси виховників для підвищення кваліфікації. Такий підхід сприятиме кращій реалізації намірів щодо національно-патріотичного і військово-патріотичного виховання дітей та молоді в сучасній Україні. Зрозуміло, що стануть тут у пригоді й козацькі військові традиції, про які ми наголошуємо в цій роботі.

Слава Україні!

Джерела та література

1. Система освіти: затверджено заходи щодо національно-патріотичного виховання дітей та молоді [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/sistema-osviti-zatverdzheno-zahodi-shodo-nacionalno-patriotichnogo-vihovannya-ditej-ta-ta-molodi>.
2. Київський центр дитячо-юнацького туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uacenter.info>.
3. Збірка програм Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://patriotua.org/programi-gurtkiv/>.